

M A G Y A R K U R I R

Bécsből, Pénteken, Október' 20-dikán, 1820.

P o r t u g a l l i a.

A' revolútzsiós rész' barátjai által felállított Junta vagy Országlószék, Sept. 16-dikán fogadta-el a' Státus' külömbkülömb tisztviselő karjainak hozzá intézett szerencsétető köszöntéseit, 's ugyan ezen napon General-Lieutenant Don-Antonio-da-Rosát Extremadura tartománya' fő vezérévé nevezte. — Sept. 17-dikén nagy katonapompa tartatott; az uczákra kiállított katonaság hármas Salvét lött, 's a' Tágus vize' torkában álló hajók zászló-jikat megeresztvén, reggeli, déli, és estvéli ágyuzásokkal feleltek a' katonáknak Salve lövésekre. — Ezen napon érkezett-meg Generális Barbacenától 's az ő alatta-lévő seregtől, úgy a' 13-dik számú Regimentől is az a' jelentés, hogy magokat az új Országlószéknek már mind ezek alá-ja adták. — Ugyan ezen új Országlószék meghívta az Oportói Revolutziós Juntát, hogy jöjjön Lisbonába, hogy egygyütt, öszszecsatolódva tanácskozzanak a' csendességnek fenntartatására megkívántató siető és bizonyos eszközöknek elővétel-tések eránt.

Almeidai-Jose-Bracamp-Castello-Blanco, a' Státus' szükségeire 6 millió Reeseket (a' melly summa némelylek szerint 20,000, mások szerint pedig 24,000 forintot teszen.) tett-le az Országlószék' kezébe; a'

felesége hasonlóképpen oda adta minden drágaságainak nagyobb részét.

September' 17-dikén ismét megengedett a' hajóknak a' Lisbonai kikötő-helyből való kivezés, melly, mint közelébb megjegyzettük, azért tiltatott vala meg, hogy azon három fregátok letartóztatódjanak, mellyeken a' hivatalából letétetett Régenség Portugallia' gazdagságainak nagy részét Brasiliába akarta küldeni. — A' Lisbonai Újságokban, kihirdettetett Portugalliának jelenlévő finantziai állapota, a' melly hirdetésnek az a' resultatuma, hogy az új Országlószék vagy mindjárt nevelni kéntelenítettik az Ország' adózását, vagy pedig olly summát veszen költsön, a' mennyit a' mostani Deficit teszen. Ezen Deficit 48 millió Reálokra tétetik.

September' 18-dikán olly parancsolatot küldött az új Junta az Admirálsi Tanácshoz, hogy haladék nélkül küldjön-ki a' tengerre egy fregátot néhány apró hadi hajókkal, hogy az Ország' partjainak öbleiben le's fei evezdegelvén, a' Portugalliai kikötőhelyekbe bevezni akaró kereskedő hajókat védelmezzék — egy, Portugalliából Sept. 19-dikén indult magános tudósítás szerint pedig, a' letétetett Régenség' F u r i a s nevű tagjának megengedte az új Junta, hogy Brasiliába ve-

gye evezését, és Rio-de-Janeiróban mindeneket a' Király' elejébe terjeszsen, a' mik Portugalliában mostanság történtek.

Nagy Britannia.

A' Ministeri Kurir ekképpen szoll: — „Egy (pedig különben hasonló Ministeri Ujságlevél) állandó módon meg akar azon előbbeni erőssítése mellett maradni, hogy az Anglus Országlószék 8 lineahajót 10 fregátot és sok szállító hajókat készítet a' kivezéshez, és, hogy bizonyos expeditzióra kirendeltetett fegyveres sergelyeket vegyen-fel. Mi (a' Kurir) meg vagyunk arra hatalmaztatva, hogy ezen erőssítésnek másod versben is mondjunk ellene, és nyilatkoztassuk - ki, hogy ennek semmi fundamentama nincsen.“

September' 29-dikén, mint Sz. Mihály napján, Fő-Biró (Lordmájor) választás volt Londonban. Thorpe és Wood, mind ketten a' Ministeri részszelellenkező tagok, voltak a' Candidatusok; Wood már egyszer Lordmájor lévén, most csak a' nagyobb rész' kívánásából tétetett-be a' Candidatusok' közzé, hanem végezetre csakugyan Thorpe választatott, minthogy minden esetre nézve őtet illette az elsőség. A' harmadik Candidatus önként előre lemondott azon jussáról, hogy candidáltassék, különben is csak azért lévén kandidáltatva, hogy a' sor ütötte.

A' felső ház Oct. 3-dikán, a' meghatározatva volt három héti nyugalom után, ismét öszszegyülekezett a' Királyné ellen való pernek folytatására. Ezen ülésekben a' Királyné' menttségei fordultak elé. Az ő F. ge' Védlöji 10 óratájban hivattattak-be. Első Védlöjének Broughámnak beszéde

két nap' tartott. Hogy belé ne fárodjon, olly lassan kezdett felolvasásához, hogy kezdő szavait a' szomszédjai is alig hallhatták. Beszédének első részében a' Királyi fő Prokurátor Vádló erősségeit iparkodott megczáfolni. Azután a' tanúk által felhordatott bizonyításoknak erőtlenségeiket mutogatta. Azon idő ponttól fogva lerajzolta a' Királyné' jó magaviseletét, a' midőn 1795-ben Angliának földjére kilépett; különös tekintettel eléadta azt az időpontot, melyben a' Királyné 1814-ben Olaszország felé útnak indult. Egy óratájban nagyon ellankadva lévén Brougham Ur, kérte a' Lordokat, hogy kevés pihenést engedjenek, 's kérését megnyervén, két óraker kezdett ismét mentő beszédének olvasásához, melyben mindenek felett a' tanúk' bizonyágtételeikben uralkodó, egymást lerontó, ellenmondásokra iparkodott vonni a' Lordok' figyelmét — mind addig, míg egyszer Lord Grey felállván, jelentette, hogy 4-gyet ütött az óra, melly a' tanácskozásoknak berekesztésére határozatott idő lévén, a' Brougham Ur' beszéde ismét félbe szakasztatott, 's a' következő napra tétetett által. — Október' 4-dikén csak délutánni egy óraker jelentek-meg a' Királyné' Védlöji, Brougham, Denman, Lushington, Williams, és Wild Urak, és a' Sollicitátor. Ekkor ismét hozzá fogott Brougham Ur, mentő beszédjének olvasásához, 's ismét valami két órát töltött felolvasásával. Utánna Williams Ur fogott a' mentő munkához.

Lengyel Ország.

Sept. 24. 25. és 26-dik napjain nagyon heves vetekedések forgottak-fenn a' Lengyel Követek' kamarájában. A' vetekedés' tárgyát az Országlószék által a'

Criminalis törvénykezéstről, megerősítés végett ezen kamara elejébe terjesztett Jovallás tette. Nagyon sok és heves ellenkezőkre talált a kamara tagjai között; még az a Biztosság is ellene szegte magát, a melynek megvizsgáltság végett általadattatott vala. Krusinsky Ur, a Warschaui egygyik Követ, egy minden féle idegen törvényekből össze szőtt-font földözásnak nevezte a törvény-tételnek ezen jovallott módját, 's kiváltképpen azért mutatta-ki a maga felettébb való békételenkedését, hogy ezen törvény-tételnek mód szerént még csak az Esküttekből álló ítélőszék se hozatódna bé. Azon indító okoknak, mellyeket a Státustanács az Esküttekből álló ítélőszéknek elmellőzésére nézve felhozott, tudniillik: hogy ezen ítélési mód szerént nyughatatlan időkben sok büntételek büntetetlenül fognának maradni; és hogy a Lengyel Nemzet még el nem jutott volna arra az érttségre, hogy illy nemű ítélőszéke legyen, megczáfolásán nagy feltüzesüléssel iparkodott a nevezett Követ. — Koslovsky Ur megmutatta, hogy az egész jovallatban semmi Systema nincsen. — Nimojewsky Ur gyökeres beszédet tartott azon tárgyról, hogy a bűnöknek megbüntetését tárgyazó ítélet-tételt Esküttekből álló ítélőszékre kell bizoni, és az egész procedúrát a közönség előtt kell folytatni; azt is nagyon hibáztatta, hogy a Jovallásban nem fordulnak kifejezve elé a nyomtatási szabadságot megsértő esetek, hogy nyilván tudni lehessen, miben álljanak. — Gróf Chodkievicz rossznak találta, hogy a jovallott törvényben tilalmaztatik az, hogy a 'Sidók a Keresztények ellen való bizonyságtételre, mint tanuk, eléállhassanak. — A Kalischi Követ Faltz Ur azt a fogvatkozást vette észre a Jovallásban,

hogy ez által, a Constitúciónak az a Czikkelye, melyben a mondatik: hogy senki el ne fogattathassék a ki bünéről törvényesen meg nem győzöttetett, fenekestül felfordittassék; eszzerént a személyes szabadságnak semmi kezeése nem fogna lenni; 's eszzerént azon rendkivülváló büntetések, mellyeknek nem kellene béhozattatniok, a Végrehajtó Hatalom kezébe fognának általadattatni. — A vetekedéseknek a 4-dik napon, Sept. 28-dikán voksolás vetett véget. A Jovallat csak nem az egész kamara megegyezésével vissza vettetett, minthogy 120 ellenzőji és csak 3 pártfogóji találtak. — Mikor ezen Jovallat a Követek kamarája elejébe terjesztetett, már akkor kinyilatkoztatta Státustanácsos Potoczky, hogy ha ezt a kamara most hibásnak fogja találni, a Császár előre megerősíti azon jobbitásokat, mellyeket ezen a jövendő béli Diéta fog tenni.

Spanyol Ország.

A régebben jovallatott törvények közül egygyik nevezetesebbnek vitatásával Sept. 21. 22. és 23-dik napjain foglalatokodott a Cortesek gyűlése. Ez az Oberster Sanchó jovallása a Szerzetes Papságnak világivá való tétettetéséről (szekularizáltatásáról). Első 13 Czikkelyei már meghatározottak. Nevezetesen a legelső czikkely felett tartottak sokáig a vetekedések. Püspök Castrilló három indító okokra nézve tanácslotta a jovallásnak megerősítettetését. Első oknak mondotta lenni az Országot terhelő nagy adósságot, a melly 1400 millió Reálokra, vagy 175 millió forintokra telik. A második okot azon környüállásban kereste, hogy a Barátok fennállása által a munkálódó alatt-

valók nagyon kevesednek 's csak az emésztők szaporodnak, melyből a' mezei munkára 's a' kézi mesterségekre nagyon érezhető kár háromlik, melly hasonlóképpen a' nemzetet terheli. Harmadik az, hogy a' Szerzetes Papság magát a' maga elsőjü jüshöz tartván, úgy gondolkodik, hogy ő nem függ a' Világi Országlószéktől. Melly fontosok legyenek pedig mind e' három környülállások, azt hozta-fel megmutatására, hogy Spanyolországban 1769-ben 61,327 Szerzetes Papok találtattak 2051 klastromokban. Ez az oka, úgymond, hogy már eddig is több ízben tettek próbákat az ezeránt kiadott rendelések által a' Szerzetes Rendek' újak által való szaporodásának meggátoltatására, 's a' már meglévőknek más lábra való állittatására. — Sok vetekedések után voksolásra bocsáttatván az első Czikkely, 75 vótumokkal 32-tő ellen megerössített. A' Czikkely illy szavakba van foglaltatva: „Mind den Religiosus Rendek, még az Arragóniai és Katalóniai Benediktinusoké is, a' Jerusalemi Sz. János Rendjét és a' Hospitalisokét is név szerént befoglalván, eltöröltettek.“ — (A' többi következik).

Török Birodalom.

A' Patriárkhájok ellen özszeesküdtt Konstantzinápolyi Örmények ellen való vizsgálódás szorgalmatosan folytattatik: de még eddig nem sok resultatumai lettek — azonkívül, hogy Sept. 24-dikén ismét öt leggazdagabb pénzváltó Örmények elfo-

gattatván, a' Bostandschi-Baschihoz hurczoltattak. Mondják, hogy két Örmény Pap vádolta-el őket még pedig igen nagyon. Az elfogattattak között van az Egyiptomi Pascha' pénzváltója is.

B é c s.

Császár és Király ö Felsége Gróf Erdődy Pálffy Károly János Urat Károly fő Hercege Ulánus Regimentjében lévő Fő Hadnagyot, és Majoli János Urat Báró Mayer Regimentjénél lévő Hadnagyot, valóságos Cs. K. Camerariusokká méltóztatott kegyelmesen kinevezni.

Császár és Király ö Felsége Pesten is Sept. 7-dikén számos Uraságokat nevezett Valóságos Cs. K. Camerariusokká, kiknek becses neveik itt következnek: Báró Wenkheim József, Gróf Szent-Királyi és Kraszna-Horkai András György, Boros-Jenői Muslay Antal, Csebi Pogány Lajos, Szalabéri Horváth János, Gróf Tolnai Festetics Vincze, Cserneki és Tarkeői Deseöffy András, Gróf Péchi és Ujfalusi Péchy József, Mező Szegedi Szegedy Károly, Gróf Ladányi Smidegg József László, Báró Kis-Sennyey Sennyey Károly, Gróf Szirma-Besseneyői és Cserneki Szirmay Tamás, Gróf Szent-Miklósi és Ovári Pongrácz Antal, és Vizeki Tallián József Antal Urak.

Itt, holnap, szombaton, délelött, 10 millió forintokat égetnek-el azon papiros pénzből, melly az Austriai Nemzeti privile. Bankó által váltattott-be.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

Magyar Ország.

Vácziról Sept. 30-dikán. Ezen hónap 25-dikén tartatott nálunk a' Kegyes Oskolák Szerzetének közgyűlése (Capitulum), mellyben a' tartománybeli Fő Igazgató (Provincialis), a' Fő Tanácsosok (Consultores) és Belső Tanácsosok (Assistentes) szoktak minden hatodik esztendőben választani. — Minekutánna a' Szent Lélek segítségülhívására Tiszt. Alber Ur, az Universitásnál Theol. Professor és Assistens nagy Misét tartott volna, egybe gyűltek az Atyák, kiket minden Collegium e' végre küldött, egy tágos palotába, 's hozzájuk Tiszt. Guul Kolosvári Rector és Assistens Ur, fontos ékesszóllással olly beszédet mondott, melly mindenkit a' Választások' fontos következeiseire figyelmeztetétt. Ezután Fő Tiszt. Bolla Márton Provincialis Ur hivataljáról lemondott, 's ugyan azt tselekedték a' Consultorok és Assistensek is. Mellyre nézve a' többség szava szerént Voks-szedők neveztetek, 's legelőször is a' Fő Igazgatónak választása vétetvén elő, az 51 voksolók közzül 43 voksolók által a' fennt tisztelt Bolla Márton Ur ismét Provincialisnak választatott, 's hivataljában megerősített. — Consultorokká választattak Nagy Tiszt. Aigl Glycerius és Nagy Leopold Urak, amaz a' Pesti Gimnáziumnak érdemes Directora, e' pedig a' Váci Collegiumban a' Mathesis Professora. — Assistenségeikben megerősítették: T. T. Alber, Strobel, Géczi, Guul, Hegedüs, Rakovszky Urak. — Rectorokká újonnan neveztetek: Veszprémbe Tiszt. Horváth Ignác; Selmezcze Márkus János; Korponára Koszka Szaniszló; Podolinba Svédai Lenárd; Nagy Károlyba Brandtner Leopold; Brezno-Bányára

Szálvik János; Sz. Györgyre Mészáros László Tiszt. Atyák. A' többiek hivataljaikban megerősítették. — A' Professzorokat, és egyéb hivatalokat a' Fő Igazgató a' kirendelt Tanácsosokkal szokta meghatározta.

* * *

Temesvárról Septemb. 30-dikán. Ezen hónap 25. és 26. dik napján ment végbe Tek. Nemes Vármegyének Tisztválasztása Nagy Mélt. Zsadányi és Török Sz. Miklósi Gróf Almásy Ignác, Magyar Ország Vice Cancellariusának 's a' t. mint Temesi Grófnak és Fő Ispánnak bölts kormányozása alatt. Mennyivel régebben óhajtott munka volt ezen Választás, annál nagyobb buzgósággal és tisztelettel fogadták ő Exc.ját a' Ns. Vármegyének Rendei. Ugyan is a' Vármegye határán számos Deputatio tisztelte; a' város előtt 12 Polgári Lovagok fogadták és késérték-bé; a' Vármegye házánál újabb fényes Deputatio köszöntötte. Illy diszesen fogadtatván Sept. 23-dikán, más nap minden Uri Rendek, és közönséges Hivatalok tiszteletére mentek. Sept. 25-dikén pedig reggel 7 órakor a' Sz. Lélek segítségül hívására nagy Mise tartatott, 8 órakor számos Deputatio által ő Exc.ja a' gyűlésbe meghívattatott, a' gyűléshez fontos és hathatós beszédet tartott, mellyre a' Ns. Vármegye nevében Fő Tiszt. Török Antal Apátur, és Csanádi Kanonok Urfelelt. Azután Tek. Boros-Jenői Muslay László, Második Vice Ispány Ur maga és Tiszt. Társai nevében diszes beszéddel hivataljáról szokás szerént lemondott, 's így az új Tisztválasztás elkezdődött. E' közben a' Grófné ő Exc.ja több Uri Aszszonyságokkal a' néző helyre belépett, 's köszöntő felkiáltások által megtiszteltetett.

A' Felsőleges rendelések szerént már előre a' Nemesség-Lajstrom megkészítettvén, 's a' 24-dikben tartatott tanácskozásokban előterjesztetvén úgy találtatott, hogy 383 voksolók találtatnának. Ide értvén a' Papi Rendből a' Plébánusokat is. Ő Exc.ja a' Fő Ispány minden hivatalokra 4-5 személyt candidált, hogy így a' Nemességnek annál szabadabb választása legyen. A' voksolás kimenetele a' lett, hogy Első Vice-Ispánynak 296 voksok által Ts. Boros-Jenői Muslay László Ur választatott; Második Vice-Ispánynak Ts. Belluti Baros Ferencz Ur. Fő Notáriusnak Ő Exc.ja által neveztetett Ts. Császár Sándor Ur; Vice Notáriusoknak Tököly György és Szabó Antal Urak. — Fizetésben lévő Assessoroknak választattak Ts. Csupor József, és Bideskúti János Urak. — Generális Perceptorok: Ts. Doctorovics Miklós Ur; Vice Perceptoroknak Namesnyi Gábor, Hendrey Simon, Potyondi Tamás, Lukáts József Urak. — Fő Fiscálisnak: Zsolnai János; Vice Fiscálisnak: Osztóits János Urak. Exactornak Bogma István Ur; Archivariusnak Tokaty Sándor Ur. — Fő Szolga-Biráknak: Ts. Damaszkir Antal, Frummer Sigmund, Deseöfy Antal, Varga Sigmund Urak. Vice Szolga-Biráknak Vizkel ti Ignác, Kövér János, Ormos András, Várkonyi Ádám, Marsovszky Ferencz, Milesz József, Bogma Mihály, Nikolics Dániel Urak 's a' t.

Ő Exc.ja mind a' két nap az egész Nemességet igen fényesen és gazdagon megvendégezte.

Fő Tisztelendő Tóth István Ur Rakonyi B. Aszszony Apátura, hazánknak egygyik tudós 's fáradhatatlan lelki pásztor, Sz. K. Pest Városának 46 esztendeig volt Plébánusa, minekutánna öreg-ségi elgyengülése miatt az 1809-dik esz-

tendőtől fogva, eltöltött számos esztendei szolgálataira való diósó visszaemlékezési örvendezés' nyugodalmában élt volna, Pesten, életének 98-dik esztendejében meghalálozott.

A' Császári és Királyi Felsőgeknek Pestről lett elindulásokról még a' következő jegyzéseket is a' Pesti Magyar Ujságból tesszük ide: — „Ő Felsőgeknek itt léte alatt mind a' két Városnak hív lakosi igyekeztek mélységes tiszteleteknek minden alkalmatossággal nyilván való bizonyosságait adni, úgy a' bútsuzásbeli tiszteleteket az által nyilatkoztatták ki, hogy a' Pesti gyalog, és lovas Polgárok a' Várczi kaputól a' hídig innepi egész készüllettel kiállottak, 's a' Felsőgeknek hintóik előtt a' Varmegye Huszáraikkal a' Pesti, és Budai lovas polgárok is nyargaltak, 's a' Budai részen a' hidnál a' magyar lovas Polgárság tisztelkedett; Uj-Budán pedig a' gyalogság volt kiállitva; a' Felsőgek hintaikat Mayerfy Ferencz Polgári Major, és Pauer Kapitány ló háton késérték. A' két városnak útszáin folytában a' temérdek népség tisztelte, szerentsésnek tartván magát, hogy még egynéhány szempillantantig szeretetének tárgyát láthatta, és sóhajtván követhette.

Ő Felsőgek 25 kotsikkal utaztak; egyedül a' Felsőleges Császárnak és Császárnénak hintóit posta lovak vontatták, a' többit Pest Varmegyei parasztoznak igen derék lovaik. A' Fő Udvari Mester hivatalától kiadatott rendelés szerént minden lótól egy egy postára 1 fl. 30 xr., a' Felsőgeknek hintóit vontató Posztilionok számára egy egy Species Arany borra való volt határoztatva.

A' Felsőleges Császár mellett nyílt hintóban Báró Kutsera General Adjutant ült; a' Felsőleges Császárné mellett Gróf Lazanszky né ő Excellentiája. Minthogy ő Fel-

ségek hintái elejébe a' Szarvas Vendégfogadónál, Tsabán, és Doroghon új új lovak fogattattak, ő Felségek már 11 óra után mindjárt beérkeztek Esztergomba. Dorogtól fogva Érseki hat hat lovak lévén befogatva.

Ő Császári Királyi Felsége Mélt. Madarasy Ferencz Ansariai Püspök Urat, az Egri Fő Káptalannak Kanonokját, és a' Kir. Helytartó Tanátsnak valóságos Tanátsossát, mint tudományáról, és a' fő dolgok viselésében mutatott ügyességéről esméretes tisztelt férfiút, a' Kir. Fő Törvényszékhez Assessornak, és Köz Birónak nevezni méltóztatott. — Helyébe ő Cs. Kir. Felsége Mélt. Koválik János Tribuniczai Püspök Urat, az Esztergomi Érseki Káptalannak Kanonokját, 's mostanában Nagy Szombatban Generalis Vicariust méltóztatott kegyelmesen a' K. Helytartó Tanátsához Tanátsossá tenni. — A' Generalis Vicariusi Hivatalt pedig a' Primás ő Herczegsége Fő Tiszt. Streiter József Praepost Urra eddig volt Udvari Kanonokjára méltóztatott bizni.

A' Nemzeti Jádzószínről.

Pest Oct. 3-dikán. Ha azon bé folyás mellyet a' Játékszín az ízlés irányára, és ki mivelésére eszközölhet, többnyire a' játékok szélerányos választásától, és azoknak helyes előadásoktól függ; mennyire dítséretes a' Székes-Fehérvári Nemzeti Szinjátszó Társaságnak azon különös figyelme, hogy folyvást csak Hazánk történeteiből szedett jeles daraboknak előadásokkal igyekszik örvendeztetni a' Hazafiakat; ennek következtében Octóber 2-dikán is egy szomorú és igazán Nemzeti Játékot adott elő, úgymint: Zrínyi halálát, írta Körner, fordította Szeme-

re Pál. Az előadás, melly oly helyes volt hogy a' legvirágzóbb Játékszín is örülhetett volna neki, hathatósan felgerjeszté újra, azon, már oly gyakran kijelentett forró köz-kivánságot, hogy bár ezen remeknek méltó fordítása közre bocsájtatnék, hogy úgy annak számtalan az előképet bizonyára ki merítő, sőt gyaníthatólag gyakran meg is haladó szépségeiből eredett gyönyörűséget tartósabban érezhetnénk. — A' játszandó személyek közönségesen igen szerentsésen voltak elosztva, 's ezen környülállásnak köszönhetjük máj örömnöknek jókora részit, mert hijába: non omnia possumus omnes. — Kántorné Assz., mély és igaz érzéssel adta Évát Zrínyi hitvesét. Könnyű volna ez alkalmatossággal méltó dítséretekkel magasztalni ezen kedvelt művészünknek játékszíni érdemeit, ha azt szükségtelennek nem tartanánk; az ő ábrázolása valóságos személyé lesz, mellynek fájdalma tökéletesen el felejteti a' nézővel a' Játékszint. Nehéz volna ezen ritka találásával képezett egészről egyes vonásokat a' többek felett ki emelni, mert Kántorné a' néma állásokban sem kevésbe művész, mint rolljának leg virágzóbb fordulatiban; nézzük bár ötöt azon jelenésben, midőn Újlaki a' levéllel jelenik meg, ki nem látja itt, melly természetes részvétellel viseltetik ő a' folyó dolgok eránt? mikor p. o. Újlaki, Zrínyi kérdésére minden egyéb különös figyelmeztetés nélkül beszéde folytában a' fiáról emlékezik, ki nem esmér reá a' halgatók között is az Anyára? midőn pedig Zrínyi a' Török Követnek minden hozzá tartozandóinak ön elszánásokat adja tudtára, nem úgy tetszik e' a' figyelmes nézőnek, mintha a' halgató Grófné mejjében szárinoznának egyszersmind az érzesek, és Zrínyi az ő gondolatának beszélő

organuma volna? — egyéberánt is méltósággal tellyes tartása, rollja természetéhez meg kívántatott mély érzést, hangjának kellemetes, és mindenkor a' változó helyheztetésekhez erányzott változtatása, olyan mivészre mutatnak, a' ki minden mozdulatjával új meg új tökéleteségekkel lepi meg a' nézőket. Balogné Asszony-nak (Ilonka) helyes alkalmaztatásából nyilván ki tetszik, melly Oskolában tsínosodott légyen; azon Előképek, mellyek után tökéletesedik könnyen ki találhatók. Szembetűnő az esztendővel ez előtt adott Ilonka, és a' máj között való különbség, és ha teendő előmeneteleiben is, mindenkor ennek meg felelő lépésekkel halad továbbra, örömmel néznek a' Játékszín baráti a' jövődöbe. Zrínyi Miklóst Horváth Úrszokatlan pontossággal ábrázolta, játéka mindenkor egy gondolkodó és bé tanult játszót mutat, a' mai sok méltósággal és nagy erővel is díszeskedett, alkóttatása az illy szerű characterek ki merítésében különösen segíti, mivel ezek ha a' meg kívántatott erőt nem áldozhatja reájok a' játzó, minden remek előadás mellett sem tehetnek elég bé nyomást. Ezen érdemes mivészünknek méltó ellenkezöje volt ma Nagy Úr mint Szolimán, és ha a' Nézők nagy része nem látszott is rollja vétele eránt, véle egy értelemben lenni, tagadhatatlan még is, hogy fel vett személyét minden tekintetben ugyan, de főkép annak árnyék oldaláról jól talált képben adta légyen; mit lehetne még a' többek között azon jelenésben kívánni, — melly az egésznek tsak ugyan leg főbb pontjai közzé tartozik — midön tántorogva üszveroskad? nem gyanítható e' ezen vég fellobanásából, melly egyszersmind rollját is határozó, Szolimánnak characteré, és volt nagysága? erre volt mint fő kifejtődzésre

Nagy Urnak minden figyelme irányozva, és ez belátásának bizonyysága. Köszeghy Ur (Juránics) különös ditséretet érdemel máj jeles alkalmaztatásáért; nemes tüzzel és igaz érzéssel egyesítvén még bizonyos ügyességet is nagy elevenséggel képezte ezen a' szerelem, és a' kötelesség öszve ütközése miatt ön magával meg hasonlott Ifjat; bizonyos lehet a' felől, hogy, ha declamációját valainennyire mérsékelhetné, és annál fogva hívebben képezné a' természetet, szép előmenetele még szembetűnőbb lenne. Murányi Urat (Alapi) rollja szük határai sem tartóztatták, hogy arra méltó figyelmet ne fordítson, a' szabadság forró szeretetét, és a' Vezéréhez vonszó hív ragaszkodást eleven vonásokkal találta. Komlósy Ur (Mehmed Szokolovics) ismét ügyes mimikusnak mutatta magát, a' köz meg elégedést érdemlett jutalom igyekezetéért. Demény Ur Lévit a' Török Császár Orvossát, igen helyesen játszotta, szép előmenetelt bizonyított egyszersmind az öregek találásában is. Ha ifiúnak nevezi is Zríni a' bé jelentett Újlakit korántsem úgy értette azt vélekedésünk szerént a' szerző, a' mint Tóth Ur azt venni látszott, illyen Újlakinak a' szájából paródiának tetszik Szolimán előtt játszott jelenése, melly egyéberánt sem felelt meg egészen várakozásunknak. If. Nagy Ur is (Mustafa) felvett személyét igaz oldalról fogta fel. Hasonló meg emlékezést érdemelnek még Szilágyi Ur (Paprutovics) és Kárpentzki Ur (Serenk) is, kik rolljoknak meg feleltek; kívánnám hogy Ibrahimról és a' hírmondó Törökről is ezt mondhatnám; a' hírmondó paraszt mindazonáltal ügyesen végezte jelentésit. — A' néző hely nem vólt olly tele, mind a' két előbeni játékokban! —